

Muzikos stalčius

Dvylikametė Lou nekolekcionavo nei pašto ženklų, nei raktų pakabukų, nei kolekcinių kortelių. Lou rinko muziką. Ne dulkėtoje kompaktinių diskų lentynoje ir ne grojaraščiuose, pilnuose atsitiktinių dainų, o... prisiminimuose.

Muzika visada buvo šalia. Namuose, automobilyje, svarbių ir visai mažų akimirkų fone. Ji Lou šeimoje buvo tarsi antra kalba, kuria niekas nekalba, bet visi ją supranta.

Buvo daina, kurią Lou brolis leisdavo visu garsu iš virtuvės kolonėlės, kai rytais visi ruošdavosi į mokyklą – „You Get What You Give“ (New Radicals).

Šūksmingas priedainis, šokinėjantis ritmas. Ji skambėdavo saulėtais rytais, kai šviesa pro langus krisdavo kaip tik tinkamai. Brolis skubėdavo į gimnaziją, Lou – į pradinę mokyklą. Ši daina Lou suteikdavo jausmą, kad į dieną galima tiesiog įšokti – lyg ant batuto.

Net ir po daugelio metų, vos tik pasigirdus šiai dainai, Lou nuotaika pakildavo akimirksniu. Ji veikė geriau nei kava.

Buvo ir džiazų kūrinys, kurį mama visada įjungdavo automobilyje, kai jie išvykdavo į keliones – „Cantaloop (Flip Fantasia)“ (US3). Jis prasidėdavo vos tik išsukus į greitkelį: užkandžiai supakuoti, langai praverti, vėjas taršo Lou plaukus. Tik jie trys – Lou, mama ir vyresnysis brolis. Lou prisiminė funk stiliaus trimito liniją, repo balsą, paremtą Herbie Hancocko kūrinio pavyzdžiu ir tai, kad visų veiduose atsirasdavo daugiau šypsenų.

Buvo ir kitokių dainų – tylesnių. Lou neatsiminė, kada pirmą kartą išgirdo Billie Holiday „Gloomy Sunday“, bet mama pasakojo, kad ją leisdavo, kai Lou buvo kūdikis. Daina buvo liūdna, lėta, kupina ilgesio, bet veikė kaip lopšinė. Gal kiek keista, bet raminanti. Tarsi švelni ranka, glostanti plaukus.

Tačiau muzika, kuri pakeitė viską, pasirodė visai kitoku momentu.

Lou buvo dešimt, kai mirė jų teta. Netikėtai. Painiai. Namai tapo kitokie – tylesni, sunkesni. Brolis atidavė Lou savo seną planšetę – jau šiek tiek įskilusią ir lėtą, bet pilną muzikos programėlių ir grojaraščių.

„Ten yra gerų dalykų, – pasakė jis. – Tikrų dalykų.“

Lou klausėsi. Vėl ir vėl. „Nirvana Unplugged“. Dainos buvo atviros, niūrios, neužtikrintos. Lou ne visus žodžius suprato, bet balsas – tai, kaip jis lūždavo ar nutildavo – padarydavo taip, kad liūdesys jaustųsi pastebėtas. Kelias savaites tai buvo vienintelė muzika, kurios Lou norėjo. Ji neištrinė gedulo. Bet leido juo kvėpuoti.

Dabar, būdama dvylikos, Lou turėjo įprotį. Kaskart, kai nutikdavo kas nors svarbaus, painaus ar jaudinančio, Lou eidavo į savo kambarį, užsidarydavo duris ir išsitraukdavo tai, ką vadino Muzikos stalčiumi – ne tikrą stalčių, o grojaraštį senoje planšetėje.

Ten buvo dainos skirtingoms nuotaikoms:

Elektrinė energija – šūksminga virtuvės daina

Nuotykių jausmas – tas džiazinis kūrinys iš kelionių

Gili ramybė – Billie Holiday balsas, tarsi šnabždesys

Sunkios dienos – „Nirvana“, visa savo atvirumo ir aštrumo jėga

Švelni tylą – naujos dainos, kurias Lou atrado pati: lo-fi fortepijonas, švelnios stygos, instrumentinė kino muzika

Tai nebuvo vien tik muzika. Tai buvo jausmas, kuris su ja ateidavo – prisiminimai, prasmė, būdas, kuriuo viena daina galėjo „pagauti“ emocijas ir padaryti jas lengviau pakeliamas.

Vieną lietingą trečiadienį, po ilgos dienos, pilnos matematikos testų, pamirštų pietų ir ginčo su draugu, Lou grįžo namo visiškai išsekusi. Numetė kuprinę, pagriebė planšetę ir susirietė ant sofos kampo. Ne tam, kad pabėgtų – o tam, kad įsiklausytų.

Ji įjungė dainą, kuri prasidėjo lėtai ir šiltai, su pastoviu ritmu ir viltingu akordu fone. Tai nebuvo sena šeimos daina. Tai buvo Lou atradimas. Muzika, kuri palikdavo vietos chaosui jos galvoje.

Po kurio laiko mama praėjo pro šalį ir sustojo.

– Viskas gerai?

Lou linktelėjo.

– Tiesiog... man reikėjo garso takelio.

Mama švelniai nusišypsojo.

– Geras pasirinkimas.

Tą vakarą Lou atsidarė naują puslapį savo dienoraštyje ir parašė:

„Muzika nesutaiso visko. Bet ji padeda pastebėti, ką reikia sutaisyti. Ar pajusti. Ar paleisti.“

Po to ji įrašė dainos pavadinimą. Ir dar vieną. Sąrašas augo ir Lou augo kartu su juo.

Nes muzika, kaip Lou suprato, buvo ne tik apie tai, ko klausaisi. Ji buvo apie tai, ką ji pažadina tavo viduje – ir kaip lieka, tarsi siūlas, jungiantis visas tavo buvusias versijas su ta, kuria tampi dabar. Ji suteikia prisiminimus, prie kurių gali laikytis, ir parodo, kad nesi vienintelis, jaučiantis būtent tokį jausmą.

Veikla: „Sukurk savo emocijų grojaraštį“

(vaikams nuo 10 metų)

Tikslas

Padėti vaikams ir paaugliams apmąstyti savo emocijas ir emocinius poreikius, pasirenkant dainas, kurios palaiko, atspindi ar keičia jų nuotaiką – taip, kaip tai darė Lou pasakojime.

1 dalis: Diskusija / apšilimas

Pasakojime Lou naudojo muziką kaip įrankį. Kai Lou jausdavosi pavargusi, liūdna, rami ar susijaudinusi, ji turėjo skirtingas dainas, kurios atitiko ar pakeitė jos nuotaiką.

👉 Ar esi kada nors klausęs dainos, kuri priverstė pasijusti geriau?

👉 Ar yra daina, kuri tau primena konkretų prisiminimą?

👉 Jei tavo gyvenimas turėtų garso takelį, kokia daina skambėtų šiandien?

👉 Jei būtum daina, kokia ji būtų?

2 dalis: Susikurk savo Muzikos stalčių

Atspausdinkite arba nupieškite šį grojaraščio šabloną ant popieriaus ar lentos. Kiekviena kategorija – tai „nuotaikos stalčius“. Mokiniai įrašo bent po vieną dainą kiekviename stalčiuje.

Nuotaikos stalčius | Dainos pavadinimas / atlikėjas | Kodėl ši daina?

Energijos pliūpsnis

Kai man reikia pabusti, pajudėti ar pasijausti stipriam

Ramybė ir tylą

Kai noriu nusiraminti ar užmigti

Liūdesys ar sunkios emocijos

Kai man reikia pabūti su sunkiais jausmais

Džiaugsmas

Kai jaučiuosi laimingas ir noriu tuo dar labiau pasimėgauti

Nostalgija ir prisiminimai

Kai daina primena žmogų, vietą ar akimirką

Mano slaptas / saugus kūrinys

Daina, kurios klausausi, kai nenoriu nieko aiškinti

 Pasiūlymas:

Pakvieskite mokinius papuošti kiekvieną stalčių – nupiešti simbolius ar naudoti piktogramas (galima pasitelkti ir jūsų parengtą ikonų rinkinį).

Papildoma idėja

Pakvieskite mokinius susikurti tikrą grojaraštį „Spotify“, „YouTube“ ar kitoje platformoje ir pavadinti jį „Mano Muzikos stalčius“. Priminkite, kad, kaip ir gyvenime, šis grojaraštis gali keistis – dainos gali būti pridedamos, šalinamos, arba galima turėti kelis skirtingus stalčius.

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

léargas

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga.